

ČESKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků v senátě složeném z předsedy Davida Uhlíře, soudce Tomáše Lichovníka a soudce zpravodaje Jaroslava Fenyka o ústavní stížnosti stěžovatele **J. T.**, zastoupeného JUDr. Janem Horychem, Ph.D., advokátem se sídlem Moskevská 946/10, Karlovy Vary, proti usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 2. 5. 2022, sp. zn. 1 Nt 401/2022, a usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 5. 2022, č. j. 50 To 133/2022-101, za účasti **Okresního soudu v Karlových Varech a Krajského soudu v Plzni** jako účastníků řízení a **Krajského státního zastupitelství v Plzni** jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost se zamítá.

Odůvodnění:

I.

Vymezení předmětu řízení

1. Ústavní stížností doručenou Ústavnímu soudu dne 19. 7. 2022, která splňuje všechny procesní předpoklady meritorního přezkumu stanovené zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), brojí stěžovatel proti v záhlaví vymezeným rozhodnutím Okresního soudu v Karlových Varech (dále jen „okresní soud“) a Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), a to z důvodu, že jimi dle stěžovatelova názoru byla porušena jeho ústavně zaručená základní práva dle čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen

„Listina“), čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 40 odst. 2 Listiny, jakož i čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 13 Úmluvy.

II.

Rekapitulace skutkového stavu a procesního vývoje

2. Stěžovatel byl vzat do vazby usnesením okresního soudu ze dne 13. 1. 2022, sp. zn. 1 Nt 1103/2022 (dále jen „vazební usnesení“), ve spojení s usnesením krajského soudu ze dne 7. 2. 2022, sp. zn. 50 To 27/2022, z důvodů dle § 67 písm. a) a b) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, přičemž na svobodě byl omezen od 11. 1. 2022 06:50 hod., a to v trestním stíhání zahájeném usnesením Odboru obecné kriminality Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia Policie České republiky (dále jen „policejní orgán“) ze dne 12. 1. 2022, č. j. PPR-30333-289/TČ-2021-990320, pro podezření ze spáchání trestného činu vraždy dle § 140 odst. 1, odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), ve spolupachatelství dle § 23 trestního zákoníku.

3. Skutek, kladený stěžovateli za vinu, měl spočívat, zjednodušeně řečeno, v tom, že stěžovatel měl společně se spoluobviněným P. na příkaz spoluobviněného Š. a za odměnu 200 000 Kč pro každého ze spolupachatelů dne 2. 10. 2011 ve večerních hodinách vylákat pod falešnou záminkou poškozeného do provozovny autoservisu spoluobviněného P., kde jej tento měl střelit do zad a později nejméně třikrát do hlavy střelnou zbraní, kterou si předtím nelegálně za tímto účelem obstaral, čímž mu způsobil rozsáhlá poranění, zejména devastační poranění mozku, v jejichž důsledku poškozený na místě zemřel, a následně měl spolu se stěžovatelem tělo poškozeného zabalit do koberce a odvézt jej do lesa, kde v úmyslu zbavit se těla toto měli vhodit do příkopu u skládky vytěženého dřeva, zahrnout kulatinou, polít hořlavinou a v brzkých ranních hodinách dne 3. 10. 2011 vše zapálit a poté dodatečně inkasovat slíbenou finanční odměnu od spoluobviněného Š. (dále jen „předmětný skutek“).

4. Ohledně předmětného skutku byly již v roce 2011 zahájeny úkony trestního řízení a úmrtí poškozeného bylo prověřováno, ovšem přes veškeré úsilí policejního orgánu nebyly zjištěny skutečnosti umožňující zahájit trestní stíhání proti konkrétní osobě či osobám, a tak byla věc odložena. S odstupem cca deseti let pak byly zjištěny operativní poznatky, které vedly k identifikaci klíčového svědka, jehož informace umožnily pokračování v prověřování a zahájení trestního stíhání proti stěžovateli a jeho spoluobviněným.

5. Napadeným usnesením okresní soud dle § 72 odst. 1 trestního řádu ponechal stěžovatele ve vazbě z důvodu uvedeného v § 67 písm. a) trestního řádu, dle § 73 odst. 1 písm. b) *a contrario* trestního řádu nepřijal písemný slib stěžovatele, dle § 73a odst. 2 písm. b) trestního řádu nepřijal nabídku peněžité záruky a dle § 73 odst. 1 písm. c) *a contrario* trestního řádu nenahradil vazbu dohledem probačního úředníka. V odůvodnění napadeného usnesení se okresní soud zabýval důvodností podezření, že stěžovatel se předmětného skutku dopustil, existencí vazebního důvodu podle § 67 písm. a) trestního řádu a možností nahrazení vazby jinými prostředky.

6. Podezření proti stěžovateli považoval okresní soud za důvodné zejména proto, že jej ze spáchání předmětného skutku usvědčovalo podané vysvětlení svědka H., kterého se ke dni vazebního zasedání nepodařilo vyslechnout jako svědka a který uvedl, že spoluobviněný P. jej bezprostředně po činu vyhledal, průběh skutku mu vyprávěl a vzal jej na místo činu, aby se s ním poradil, jak nejlépe zamést stopy, přičemž svědek rovněž uvedl, že viděl spoluobviněného P., jak zastřeloval vražednou zbraň střelbou do stromů v okolí autoservisu. Dle názoru okresního soudu informacím od tohoto svědka odpovídala zranění poškozeného a typ použité zbraně co se týče ráže i okolnosti, že byla opatřena netovárním tlumičem, což bylo zjištěno zkoumáním projektilu nalezeného v lebce poškozeného, jakož i nález otvorů po kulkách i střel ve stromech poblíž autoservisu, ačkoliv o doposud zkoumaném projektilu bylo zjištěno, že nemohl vyjít z vražedné zbraně; a dále skutečnost, že svědek uvedl, že spoluobviněný P. měl získat vražednou zbraň od něj, jakož i osobu, od níž sám zbraň získal, která před svou smrtí byla právě pro trestný čin nedovoleného ozbrojování prověřována. Okresní soud si byl vědom toho, že věrohodnost svědka je problematická a že jde o několikanásobného recidivistu, avšak uzavřel, že jen procesně použitelný výslech tohoto svědka může odstranit pochybnosti. Dále okresní soud vycházel i z výpovědi manželky svědka, která vyprávěla o tom, že v době, kdy byla partnerkou spoluobviněného P., jí tento měl zavést na místo, kde bylo tělo poškozeného zapáleno, a sdělit jí, že právě tady měl být upálen, přičemž vinni tím dle jeho vyjádření měli být „*nějací Vietnamci*“. Na základě těchto okolností měl okresní soud za to, že jinak než od skutečných pachatelů se svědek H. a svědkyně H. nemohli tyto detaily dozvědět.

7. Existenci vazebního důvodu podle § 67 písm. a) trestního řádu okresní soud dovodil ze skutečnosti, že ačkoliv stěžovatel má příbuzné v okolí K. a uvádí zaměstnání s příjmem, je ohrožen trestní sazbou od dvanácti do dvaceti let, přičemž v případě odsouzení by mu byl ukládán souhrnný trest k poslednímu odsouzení, a tedy je zřejmé, že by trest nebyl ukládán na spodní hranici trestní sazby. Stěžovatel rovněž dle názoru okresního soudu neudával aktuálně žádný partnerský vztah. S odkazem na nález sp. zn. III. ÚS 566/03 ze dne 1. 4. 2004 (N 48/33 SbNU 3) tak okresní soud uzavřel, že u stěžovatele je vzhledem k hrozící výměře trestu dán důvod tzv. vazby útěkové podle § 67 písm. a) trestního řádu.

8. Nemožnost nahradit vazbu jinými prostředky pak okresní soud zdůvodnil absencí pracovního zázemí stěžovatele a jeho trestní minulostí s ohledem na výši předpokládaného trestu. Ani peněžitá záruka ve výši 200 000 Kč, kterou stěžovatel nabídl „*v rámci závěrečné řeči*“, ani dohled probačního úředníka nepovažoval okresní soud za dostatečnou náhradu, a to zejména pro nedostupnost prostředků elektronického monitoringu vazebně stíhaných.

9. Proti tomuto usnesení okresního soudu podal stěžovatel stížnost, kterou svým napadeným usnesením zamítl krajský soud dle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu. V odůvodnění konstatoval, že okresní soud se nezprotivil trestnímu řádu, pokud některé pasáže převzal z rozhodnutí o vzetí stěžovatele do vazby, neboť šlo o již jednou zjištěné a v době rozhodování o dalším trvání vazby nijak nezměněné skutečnosti. Vysvětlení podané svědkem H. bylo následně potvrzeno jeho svědeckou výpovědí ze dne 18. 5. 2022, na čemž dle názoru krajského soudu ničeho nemohlo změnit ani to, že tento

výslech vedený prostřednictvím videokonferenčního zařízení byl po několika hodinách přerušen ve fázi dotazů obhájců. Se závěry okresního soudu o existenci důvodného podezření a vazebního důvodu na jedné straně a nemožnosti nahradit vazbu mírnějšími prostředky na druhé straně se krajský soud plně ztotožnil. Dle názoru krajského soudu se okresní soud správně řídil právním názorem vysloveným v nálezu sp. zn. III. ÚS 566/03, který na nynější věc dopadá, na rozdíl od jiných právních názorů vyslovených v jiných rozhodnutích, jichž se dovolával stěžovatel, jež však podle krajského soudu na nynější věc vztáhnout nelze.

III.

Argumentace stěžovatele a ostatních účastníků řízení

10. Stěžovatel v úvodu své ústavní stížnosti shrnuje základní skutečnosti této věci a generalizujícím způsobem podrobuje ostré kritice „*vulgární a zavádějící aplikaci judikátu III. ÚS 566/03*“ blíže neurčenými obecnými soudy, na niž navazuje adresnou kritikou okresního a krajského soudu, které dle stěžovatelova názoru nedostatečným způsobem toliko odbývají jeho pečlivě vypracovanou argumentaci proti interpretaci závěrů nálezu sp. zn. III. ÚS 566/03, jíž se dle jeho názoru drží, ačkoliv je neudržitelná. Poté stěžovatel rekapituluje průběh řízení před obecnými soudy, načež předkládá vlastní ústavněprávní argumentaci. Napadeným rozhodnutím obecných soudů vytýká: 1) nesprávné posouzení poměrů stěžovatele; 2) ignorování rozporu výpovědi svědka s obsahem spisu; 3) nesprávnou re-evaluaci identikitu; 4) nevypořádání se s námitkami stěžovatele; 5) nesprávné posouzení vazebního důvodu; 6) nezabývání se změnou okolností.

11. Podstatu jednotlivých námitek stěžovatele lze shrnout následovně:

12. Ad 1) stěžovatel namítá, že okresní soud prakticky téměř zcela převzal pasáže z odůvodnění vazebního usnesení k jeho osobním a majetkovým poměrům. To přitom neodpovídá skutečnostem zjištěným v průběhu přípravného řízení, v němž byla mimo jiné vyslechnuta i stěžovatelova partnerka, která svůj partnerský vztah se stěžovatelem potvrdila a již i on sám při vazebním zasedání za svou partnerku označoval, přesto okresní soud uvádí, že stěžovatel je bez partnerského vztahu, stejně nevzal v potaz, že stěžovatel má v K. širší rodinu a syna. Ačkoliv tedy napadené usnesení okresního soudu vychází z nesprávného předpokladu, že stěžovatel žije sám, argumentuje jím okresní soud jako s důvodem proti stíhání stěžovatele na svobodě. Stejně tak je tomu ohledně majetkových poměrů stěžovatele, který již při prvním vazebním zasedání uvedl, že je zaměstnáván u společnosti AH s měsíčním příjmem ve výši 35 000 Kč, a přesto okresní soud opětovně v napadeném usnesení uvádí, že u stěžovatele absenteje pracovní zázemí. Tato skutečnost je přitom pro posouzení důvodnosti obav ze stěžovatelova útěku velmi důležitá, přičemž obecné soudy rovněž ignorovaly, že stěžovatel si krátce před svým zadržením vzal hypotéku a koupil nemovitost v K., přičemž kvůli vazbě u něj nastal výpadek příjmů, který je dlouhodobě neudržitelný. I tato skutečnost pak dle stěžovatele prokazuje, že stěžovatel má majetkové zázemí a dlouhodobé závazky v K.

13. Ad 2) stěžovatel konfrontuje výpověď svědka H. s obsahem vyšetřovacího spisu a konstatuje disgruenci. Svědek H. popsal, jak měly stromy v okolí autodílny být

údajně používány jako terče pro zastřílení vražedné zbraně, ačkoliv z kriminalistické expertizy vyplynulo, že ve stromech, které byly k této expertize policejním orgánem určeny na základě komplexního rentgenového zkoumání, byl nalezen jediný třicet let starý projektil, který nemohl pocházet z vražedné zbraně a ani nebyl do stromu vstřelen, přičemž zbytek kovových předmětů byly hřebíky. Závěr okresního soudu, že skutečnost, že jeden ze zajištěných projektilů neodpovídá vražedné zbraně, není na překážku existenci vazebního důvodu vazby útěkové, považuje stěžovatel za zarážejícím způsobem zavádějící, neboť zkoumán byl právě jeden projektil, víc jich ve stromech nalezeno nebylo, a tento projektil jednoznačně nemohl pocházet z vražedné zbraně. Stěžovatel k této námitce uzavírá, že již ke dni vydání napadeného usnesení muselo okresnímu soudu být zřejmé, že přinejmenším v tomto ohledu je výpověď svědka H. nepravdivá. I v otázce trvání důvodného podezření tak okresní soud podle stěžovatele v drtivé většině převzal a překopíroval relevantní pasáže odůvodnění vazebního usnesení, aniž reflektoval na skutečnost, že v mezidobí bylo při vyšetřování učiněno mnoho dalších úkonů, které ale podezření ze zapojení stěžovatele do předmětného skutku nepodporují.

14. Ad 3) stěžovatel upozorňuje, že okresní soud operuje s re-evaluací identikitu, již měl být ztotožněn s načrtnutou podobiznou jednoho z údajných pachatelů, ačkoliv není zřejmé, jak k tomuto ztotožnění došlo, když zmínka o identikitu se objevuje poprvé právě až v odůvodnění napadeného usnesení. Stěžovatel se ztotožněním nesouhlasí, jeho vizáž podobizně neodpovídá, zjevně odlišné jsou vlasy a uši, tvar obvodu obličeje a nos. Stěžovatel rovněž nechápe, co vedlo policejní orgán ke změně hodnocení identikitu, protože kdyby shoda byla jasná, musel by k ní dospět již při původním šetření v roce 2011.

15. Ad 4) stěžovatel poukazuje na to, že všechny tyto vady vytkl napadenému usnesení okresního soudu již ve stížnosti proti němu, na což krajský soud nijak nereagoval a skutková zjištění soudu prvního stupně považoval za správná, ačkoliv byla objektivně nesmyslná. Krajský soud dle stěžovatele rovněž pochybil, vyžádal-li si výpis z interního informačního systému policie o neukončeném výslechu svědka H., který označil za významné posílení podezření proti stěžovateli, ačkoliv tento výslech nebyl v době rozhodování krajského soudu ukončen, protože jej svědek předčasně ukončil, v jeho polovině se hystericky rozčílil, vzteky zahodil své sluneční brýle a opustil výslechovou místnost s kamerou. Dle stěžovatele je výslech procesně neupotřebitelný, s čímž se krajský soud nijak nevypořádal. K tomu stěžovatel dodává, že policejní orgán, který nedokázal svědka přimět k dokončení výslechu, celou situaci bizarně označil za technickou poruchu, výslech ukončil, nevydal obhájcům žádný prozatímní protokol a tito jej nepodepsali, nesdělil, zda bude výslech opakován, přičemž následně bez upozornění obhájců policejní orgán do protokolu zanesl informaci, že videozáznam z prvních šesti hodin výslechu svědka byl z technických důvodů znehodnocen a nebude k dispozici. Distanční výslech svědka H. si prosadil přes protesty obhajoby rovněž policejní orgán, a to přes to, že výpověď tohoto svědka je tím jediným, oč orgány činné v trestním řízení opírají důvodnost podezření stěžovatele.

16. Ad 5) stěžovatel obsírně bez bližšího konkrétního vztahení na nynější věc předkládá vlastní kompendium ustanovení právních předpisů a citací soudních rozhodnutí týkajících se obecně institutu vazby a důvodu vazby útěkové, odůvodnění vazebních rozhodnutí a rozhodování o trvání vazby. Na ně navazuje tvrzením, že obecné soudy

v jeho věci pouze přebírají pasáže odůvodnění předchozích rozhodnutí a nijak nespecifikují konkrétní skutečnosti týkající se konkrétně stěžovatele. Buď uvádí skutečnosti ve vztahu k jiným spoluobviněným, nebo skutečnosti, které byly vyvráceny následným průběhem přípravného řízení. Nepodložená a již zčásti prokazatelně lživá pomluva odsouzeného vraha (*miněn svědek H., který byl za vraždu v minulosti odsouzen – pozn. Ústavního soudu*) nemůže být důvodem pro držení stěžovatele ve vazbě, která trvá již přes šest měsíců. Stěžovatel rovněž obecným soudům vytýká nesprávné nakládání s právním názorem vysloveným v nálezu sp. zn. III. ÚS 566/03. Podle něj k němu obecné soudy přistupují takovým způsobem, že jim dává *bianco* šek ke vzetí do vazby kterékoliv osoby, která je obviněna z trestného činu, za nějž je možno uložit trest ve výši alespoň 8 let, aniž by musely zdůvodňovat další okolností svědčící pro naplnění závěru o hrozbě naplnění vazebního důvodu podle § 67 písm. a) trestního řádu, ledaže by v dané věci existovaly natolik silné individuální prvky projednávané věci svědčící v neprospěch vazby, že by tuto šokující konstrukci nebylo možno udržet. Důkazní břemeno tak netíží státního zástupce nebo soud, ale obviněného, který má fakticky pouze možnost „liberace“. S tímto výkladem nálezu sp. zn. III. ÚS 566/03 stěžovatel nesouhlasí a má za to, že jeho účelem nemělo být poskytnutí takto paušalizujícího a hrubého nástroje, který by zbavoval orgány činné v trestním řízení povinnosti komplexně uvažovat a dokazovat existenci vazebního důvodu. Takový přístup by byl v rozporu s presumpcí nevinny.

17. Ad 6) stěžovatel souhrnně uvádí, že se obecné soudy žádným způsobem nevěnovaly změně okolností oproti poslednímu vazebnímu rozhodnutí, čímž postupovaly v rozporu s čl. 8 Listiny a čl. 40 odst. 2 Listiny.

18. Ústavní soud si vyžádal vyjádření okresního soudu, krajského soudu a krajského státního zastupitelství, jakož i spisový materiál, z nějž ověřil průběh řízení tak, jak byl zrekapitulován výše.

19. Okresní soud vzhledem ke krátké lhůtě k vyjádření od tohoto upustil.

20. Krajské státní zastupitelství a krajský soud odkázaly na odůvodnění napadených rozhodnutí.

21. Vzhledem k tomu, že v zaslaných vyjádřeních nebyla uvedena žádná nová argumentace, upustil Ústavní soud od jejich zaslání stěžovateli k replice.

22. Stěžovatel sám od sebe Ústavnímu soudu dne 18. 8. 2022 zaslal na vědomí informaci, že okresní soud znovu rozhodl o jeho ponechání ve vazbě, a to v zásadě ze stejných důvodů jako to učinil v napadeném rozhodnutí. Jelikož toto nové rozhodnutí dosud nenabývalo právní moci, stěžovatel jeho zrušení nežádá.

IV. Posouzení Ústavním soudem

23. Pravomoc Ústavního soudu v řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je založena ustanovením čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) jen tehdy, jestliže tímto rozhodnutím došlo k zásahu do ústavně zaručených práv a svobod. Jakékoliv jiné vady takového rozhodnutí se nachází mimo přezkumnou pravomoc Ústavního soudu, a tomu je tak zapovězeno se jimi zabývat. Ústavní soud totiž nestojí nad ústavou, nýbrž podléhá stejné povinnosti respektovat ústavně zakotvenou dělbu moci, jako kterýkoliv jiný orgán veřejné moci. Proto se musí důsledně vystříhat svévole a bedlivě dbát mezi svých pravomocí, svěřených mu Ústavou. Jinak by popřel samotný smysl své existence jakožto soudního orgánu ochrany ústavnosti. V řízení o ústavní stížnosti proti pravomocnému rozhodnutí orgánu veřejné moci je tak Ústavní soud povinen vždy nejprve zkoumat, zda jsou ústavní stížností napadená rozhodnutí způsobilá k vlastnímu meritornímu přezkumu, tedy zda těmito rozhodnutími vůbec mohla být porušena ústavně garantovaná práva či svobody stěžovatelů. Pakliže Ústavní soud dospěje k závěru, že tomu tak není, musí ústavní stížnost odmítnout dle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

24. Ústavní soud po seznámení se s obsahem ústavní stížnosti a jejích příloh dospěl k závěru, že ji nemůže odmítnout pro zjevnou neopodstatněnost, ale musí si obstarat další podklady a vyjádření (viz část III. tohoto nálezu) a rozhodnout o ní nálezem. Důvodem jsou stěžovatelovy námitky 4) a 5). První otázkou, která nepostrádá ústavněprávní rozměr, je, zda koncept protokolu o dosud řádně procesně neukončeném výslechu svědka může sloužit jako podklad pro skutková zjištění soudu ve vazebním zasedání. Druhou takovou otázkou pak představuje, zda hrozba vysokého trestu sama o sobě postačuje k založení důvodu vazby útěkové při rozhodování o dalším trvání vazby.

V. Obecná východiska

a) K důkazní přípustnosti konceptu protokolu o neukončeném výslechu svědka ve vazebním zasedání

25. Dle čl. 36 odst. 1 Listiny se každý může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu. Dle čl. 40 odst. 3 Listiny má obviněný právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce. Jestliže si obhájce nezvolí, ačkoliv ho podle zákona mít musí, bude mu ustanoven soudem. Zákon stanoví, v kterých případech má obviněný právo na bezplatnou pomoc obhájce.

26. Dle čl. 6 odst. 1 věty první Úmluvy má každý právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Dle čl. 6 odst. 3 písm. d) Úmluvy má každý, kdo je obviněn z trestného činu, tato minimální práva: vyslyšet nebo

dát vyslýchat svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě.

27. Dle § 2 odst. 6 trestního řádu orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Dle § 89 odst. 2 věty první trestního řádu může za důkaz sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Dle § 101 odst. 2 trestního řádu musí být svědek na počátku dotázán na poměr k projednávané věci a ke stranám a podle potřeby též na jiné okolnosti významné pro zjištění jeho hodnověrnosti. Výslech svědka se koná tak, aby poskytl, pokud možno, úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, které svědek vnímal svými smysly. Svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví a odkud se dozvěděl okolnosti jím uváděné. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnost, zejména pokud jde o jeho osobní údaje a intimní oblast. Dle § 101 odst. 3 trestního řádu mohou svědkovi být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky směřující do intimní oblasti vyslýchaného svědka, zejména jestliže jde o osobu poškozenou trestným činem, lze klást jen, pokud je to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, zvláště šetrně a po obsahové stránce vyčerpávajícím způsobem, aby nebylo nutné výslech opakovat; jejich formulaci je třeba při zachování potřebné ohleduplnosti přizpůsobit věku, osobním zkušenostem a psychickému stavu svědka. Svědkovi nesmějí být kladeny otázky, v nichž by byly obsaženy klamavé a nepravdivé okolnosti nebo okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi.

28. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vyplývá, že jedním z požadavků vyplývajících z čl. 5 odst. 4 Úmluvy, je to, aby soud, který rozhoduje o vazbě, přezkoumával všechny podmínky omezení osobní svobody (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 25. 3. 1999 ve věci *Nikolova proti Bulharsku*, stížnost č. 31195/96, bod 58.), tedy nejen procesní předpoklady, ale rovněž i podezření, na jejichž základě došlo k zadržení či zatčení obviněného, jakož i legitimitu účelu vazby v daném případě (srov. např. rozsudek pléna ESLP ze dne 29. 11. 1988 ve věci *Brogan a další proti Spojenému království*, stížnosti č. 11209/84, 11234/84, 11266/84 a 11386/85, bod 65.; rozsudek ESLP ze dne 10. 10. 2000 ve věci *Grauslys proti Litvě*, stížnost č. 36743/97, bod 53; rozsudek ESLP ze dne 13. 2. 2001 ve věci *Lietzow proti Německu*, stížnost č. 24479/94, bod 44.; rozsudek ESLP ze dne 13. 2. 2001 ve věci *Schöps proti Německu*, stížnost č. 25116/94, bod 44.; rozsudek ESLP ze dne 11. 12. 2003 ve věci *Yankov proti Bulharsku*, stížnost č. 39084/97, bod 184.; či rozsudek ESLP ze dne 7. 7. 2020 ve věci *Dimo Dimov a další proti Bulharsku*, stížnost č. 30044/10, bod 69.), přičemž takový přezkum vyžaduje v nezbytném rozsahu provádění dokazování, jež se musí dít kontradiktorním způsobem (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 30. 3. 1989 ve věci *Lamy proti Belgii*, stížnost č. 10444/83, bod 29.; rozsudek ESLP ze dne 19. 3. 2013 ve věci *X. Y. proti Maďarsku*, stížnost č. 43888/08, bod 50.; rozsudek ESLP ze dne 25. 2. 2010 ve věci *Crabtree proti České republice*, stížnost č. 41116/04, bod 39.; rozsudek ESLP ze dne 1. 6. 2006 ve věci *Fodale proti Itálii*, stížnost č. 70148/01, bod 41.; rozsudek ESLP ze dne 15. 1. 2008 ve věci *Łaszkiwicz proti Polsku*, stížnost č. 28481/03, bod 77.; rozsudek ESLP ze dne 21. 6. 2016 ve věci *Ayboğa a další proti Turecku*, stížnost

č. 35302/08, bod 16.; či rozsudek ESLP ze dne 21. 7. 2015 ve věci *Galambos proti Maďarsku*, stížnost č. 13312/12, bod 31.).

29. I podle judikatury Ústavního soudu se rozhodování o vazbě musí zakládat na důkladném zjištění všech relevantních skutkových okolností procesem dokazování [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 188/99 ze dne 4. 11. 1999 (N 156/16 SbNU 157) či nález sp. zn. II. ÚS 897/08 ze dne 12. 8. 2008 (N 139/50 SbNU 235), srov. k tomu rovněž ŠÁMAL, P.; MUSIL, J.; KUČHTA, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 276], byť vzhledem k tomu, že nejde o rozhodování o vině a že charakter rozhodnutí o vazbě je vždy pouze prognostický [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 470/05 ze dne 23. 5. 2006 (N 104/41 SbNU 315)], nelze pro ně vyžadovat stejný důkazní standard jako pro rozhodnutí o vině (srov. např. FENYK, J.; GRIVNA, T.; CÍSAŘOVÁ, D. a kol. *Trestní právo procesní*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 295; či ZAHRADNÍČKOVÁ, M. *Ústavně konformní interpretace a aplikace § 67 trestního řádu*. In: *Trestní právo*, rok 2021, č. 4, s. 13nn). Rozhodování o vazbě probíhá v rámci hlavního líčení či veřejného zasedání (§ 73d odst. 1 trestního řádu), tedy dokazování pro potřeby vazebních rozhodnutí se děje ve stejném právním i faktickém rámci jako dokazování pro potřeby vydání meritorního rozhodnutí či rozhodnutí o opravném prostředku proti meritornímu rozhodnutí, a i pokud je vazební rozhodnutí činěno v rámci vazebního zasedání (§ 73d odst. 2 trestního řádu), ustanovení o dokazování v hlavním líčení se užijí přiměřeně (§ 73g odst. 3 trestního řádu), přičemž přiměřené použití spočívá toliko v méně formalizovaném způsobu provádění důkazů (srov. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 949).

30. Ve své judikatuře Ústavní soud u dokazování protokolem o dřívější výpovědi svědka zdůrazňuje především požadavek na kontradiktornost, tedy požadavek, aby obhajoba měla příležitost účastnit se výslechu a klást svědkovi otázky [srov. nález sp. zn. IV. ÚS 282/2000 ze dne 16. 8. 2001 (N 121/23 SbNU 181), nález sp. zn. II. ÚS 662/01 ze dne 11. 3. 2003 (N 37/29 SbNU 319), nález sp. zn. I. ÚS 3206/08 ze dne 27. 4. 2009 (N 99/53 SbNU 251), nález sp. zn. IV. ÚS 569/11 ze dne 12. 7. 2011 (N 129/62 SbNU 27) či nález sp. zn. I. ÚS 1860/16 ze dne 3. 11. 2016 (N 208/83 SbNU 299)]. Zásada kontradiktornosti má umožňovat verifikaci obsahu svědecké výpovědi jednak co do pravdivosti skutečností v ní uvedených, jednak co do věrohodnosti svědka [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 481/04 ze dne 3. 10. 2006 (N 173/43 SbNU 3)].

31. Kontradiktornost vyžaduje i rozhodování o vazbě, jak vedle ESLP již mnohokrát konstatoval i Ústavní soud, stejně jako zajištění, že obviněný je informován o důvodech, pro něž je vzetí do vazby (či její trvání) navrhováno, a skutečnostech, na nichž se tyto důvody mají zakládat [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 239/04 ze dne 17. 6. 2004 (N 80/33 SbNU 273)], byť ani z hlediska kontradiktornosti nelze vyžadovat od rozhodování o vazbě stejný standard jako v případě hlavního líčení [např. návrh na vzetí do vazby může být podložen i úředními záznamy o podaných vysvětleních, neboť trestní stíhání bylo teprve zahájeno a výslechy svědků naplňující požadavky kontradiktornosti nemohly ještě být provedeny – srov. FENYK, J.; DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní řád. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. K § 73g, citováno dle ASPI (právní informační systém), bod 4.]

32. S přihlédnutím k poněkud modifikovanému rozsahu požadavků na procesní formu a dosud neukončenému procesu dokazování se tak tento proces při rozhodování o vazbě nijak nevymyká základním zásadám dokazování, které obecně v trestním řízení platí. Orgán rozhodující o vazbě je tak zejména povinen hodnotit provedené důkazy volně podle svého vnitřního přesvědčení, musí usilovat o zjištění materiální pravdy a vycházet z formálně-materiálního pojetí důkazu [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 1677/13 ze dne 23. 10. 2014 (N 195/75 SbNU 197) či FENYK, J.; GRIVNA, T.; CÍSAŘOVÁ, D. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019, s. 361nn].

33. To znamená, že s výjimkou zákonem předvídaných situací (např. § 89 odst. 2 trestního řádu) a zcela flagrantních neodstranitelných extrémních případů porušení práva na soudní ochranu či na obhajobu neexistuje pevně daná směrnice určitých právních následků jednotlivých kategorií vad (nepřípustnost, absolutní či relativní neúčinnost). Případné procesní vady, jimiž je důkaz stížen, musí tedy příslušný orgán posuzovat samostatně a individuálně v jedinečném relevantním kontextu z hlediska významu vady na spolehlivost důkazního prostředku a pravdivost samotného důkazu na jedné straně a na možnost uplatnění práva na obhajobu obviněného na straně druhé, včetně možnosti vadu zhojit. Za ústavně konformní Ústavní soud tak např. označil názor o možnosti následného odstranění formálních nedostatků protokolu o provedení nějakého úkonu např. novým výslechem svědka [srov. např. usnesení sp. zn. I. ÚS 3108/08 ze dne 26. 3. 2009 (U 9/52 SbNU 821)].

34. Tomu odpovídá i možnost Ústavního soudu proti procesu dokazování a jeho výsledkům při rozhodování o vazbě zasahovat, která je zde limitována ještě více než v případě dokazování o vině a o právním následku trestného činu, a to vzhledem ke specifikům vazebního rozhodování. Tato specifika spočívají především v tom, že v době rozhodování o vazbě zpravidla skutkový stav nebyl dosud ustálen a dokazování stále dynamicky probíhá, že rozhodování o vazbě má vždy jen prognostický charakter a že formální nároky na dokazování jsou zde nižší. Přezkum Ústavního soudu se tak omezuje pouze na situace zcela zjevných excesů, charakteristických extrémním rozporem mezi obsahem důkazu a skutkovým zjištěním na jeho základě učiněným, tzv. opomenutými důkazy nebo nejzávažnějšími procesními vadami nezvratně zatěžujícími proces dokazování způsobem neslučitelným s požadavky na uplatnění práva na obhajobu a celkové spravedlivosti řízení.

b) K hrozbě vysokého trestu jako důvodu vazby útěkové

35. Dle čl. 8 odst. 1 Listiny je osobní svoboda zaručena. Dle čl. 8 odst. 5 Listiny nesmí být nikdo vzat do vazby, leč z důvodů a na dobu stanovenou zákonem a na základě rozhodnutí soudu. Dle čl. 40 odst. 2 Listiny je každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.

36. Dle čl. 5 odst. 1 písm. c) Úmluvy má každý právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem: zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby za účelem předvedení před příslušný soudní orgán pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu nebo jsou-li oprávněné důvody k domněnce, že je nutné

zabránit jí ve spáchání trestného činu nebo v útěku po jeho spáchání. Dle čl. 6 odst. 2 Úmluvy se každý, kdo je obviněn z trestného činu, považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

37. Dle § 67 písm. a) trestního řádu smí obviněný být vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava, že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest. Dle § 71 odst. 1 věty první a druhé trestního řádu jsou orgány činné v trestním řízení povinny průběžně zkoumat, zda důvody vazby u obviněného ještě trvají nebo se nezměnily a zda nelze vazbu nahradit některým z opatření uvedených v § 73 a § 73a trestního řádu. Přihlížejí při tom také k tomu, zda ponechání obviněného ve vazbě vyžaduje obtížnost věci nebo jiné závažné důvody, pro které nelze trestní stíhání skončit, a zda by propuštěním obviněného z vazby bylo zmařeno nebo podstatně ztěženo dosažení účelu trestního stíhání.

38. ESLP ve své rozhodovací praxi nepřipouští zbavení svobody svévolným uvalením vazby útěkové (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 6. 4. 2000 ve věci *Labita proti Itálii*, stížnost č. 26772/95, bod 170.; či rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 8. 4. 2004 ve věci *Assanidze proti Gruzii*, stížnost č. 71503/01, bod 170.). Důvod k jejímu uvalení neshledal např. tehdy, když se jednotlivec sice po zahájení trestního stíhání pohyboval v zahraničí, ale orgány činné v trestním řízení nezajistily, že se o zahájení trestního stíhání vůbec dozvěděl (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 18. 3. 2008 ve věci *Ladent proti Polsku*, stížnost č. 11036/03, bod 56.; či rozsudek ESLP ze dne 2. 5. 2017 ve věci *Vasiliciuc proti Moldávii*, stížnost č. 15944/11, body 40. a 41.)

39. V případě prodlužování vazby je třeba vzít v potaz důvody, pro něž autentický veřejný zájem na pokračování zásahu do osobní svobody převažuje nad presumpcí neviny i s ohledem na délku trvání vazby, a to na podkladě konkrétních specifických okolností každého případu (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 6. 11. 2003 ve věci *Pantano proti Itálii*, stížnost č. 60851/00, bod 66.; či rozsudek ESLP ze dne 6. 11. 2012 ve věci *Strelets proti Rusku*, stížnost č. 28018/05, bod 83). Nepostačuje tu již samotná existence podezření ze spáchání stíhaného skutku, ale zapotřebí jsou ještě další dostatečné a relevantní důvody uvedené obecnými soudy pro pokračování v omezení osobní svobody, jež musí být seznatelné z odůvodnění jejich rozhodnutí, z nichž musí být patrná zvláštní péče, kterou těmto případům věnují (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 11. 7. 2000 ve věci *Trzaska proti Polsku*, stížnost č. 25792/94, bod 63.; či rozsudek ESLP ze dne 30. 10. 2014 ve věci *Sigarev proti Rusku*, stížnost č. 53812/10, bod 49.). Soudy musí rovněž vždy zvažovat, zda účelu vazby nelze dosáhnout i méně invazivním prostředkem (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 21. 12. 2000 ve věci *Jabłoński proti Polsku*, stížnost č. 33492/96, bod 83.).

40. Jde-li o vazbu útěkovou, ESLP požaduje zohlednění osobnosti vazebně stíhaného, jeho morálních vlastností, majetku, povolání, rodinného zázemí, vazeb na stát, v němž probíhá trestní stíhání, jakož i na jiné státy (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 5. 7. 2015 ve věci *Buzadji proti Moldávii*, stížnost č. 23755/07, bod 90.), jakož i věku, zdravotního stavu, stylu života a životních podmínek (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 19. 1. 2012 ve věci *Korneykova proti Ukrajině*, stížnost č. 39884/05, body

č. 44. až 46.). Přihlédnout je nutno i k předchozímu dodržování preventivních opatření (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 30. 4. 2013 ve věci *Tymoshenko proti Ukrajině*, stížnost č. 49872/11, bod 269.), či naopak nesplnění příkazu soudu k zajištění dosažitelnosti a přítomnosti obviněného, nebo dokonce dřívější útěk před trestním řízením (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 25. 4. 2000 ve věci *Punzelt proti České republice*, stížnost č. 31315/96, bod 76.), padělání cestovního dokladu či pokus o útěk při zadržení (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 18. 12. 1996 ve věci *Scott proti Španělsku*, stížnost č. 21335/93, body 77. až 79.). Ani předchozím nesplněním příkazu soudu ovšem nelze izolovaně odůvodnit neomezeně dlouhé držení jednotlivce ve vazbě (srov. např. rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 26. 10. 2000 ve věci *Kudła proti Polsku*, stížnost č. 30210/96, body 111. až 114.).

41. Závažnost trestného činu (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 4. 5. 2006 ve věci *Ambruszkiewicz proti Polsku*, stížnost č. 38797/03, bod 29.), resp. přísnost hrozícího trestu, sice představují okolnosti, k nimž je třeba přihlédnout (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 4. 10. 2005 ve věci *Becciev proti Moldávii*, stížnost č. 9190/03, bod 58.), ovšem hrozba takového trestu musí reálně vyplývat z konkrétních okolností s ohledem na postup vyšetřování (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 11. 1. 2011 ve věci *Darvas proti Maďarsku*, stížnost č. 19547/07, bod. 27.) a nemůže automaticky zakládat domněnku, natož prakticky nevyvratitelnou, že tento vazební důvod je dán (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 9. 1. 2003 ve věci *Shishkov proti Bulharsku*, stížnost č. 38822/97, body 59. až 60.; rozsudek ESLP ze dne 14. 10. 2010 ve věci *Khayredinov proti Ukrajině*, stížnost č. 38717/04, bod 41.; či rozsudek ESLP ze dne 17. 10. 2013 ve věci *Taran proti Ukrajině*, stížnost č. 31898/06, bod 69.). Stejně tak takovým důvodem nemohou být samy o sobě výsledky vyšetřování zesilující podezření ze závažného trestného činu (srov. např. rozsudek ESLP ze dne 31. 7. 2000 ve věci *Jėčius proti Litvě*, stížnost č. 34578/97, bod 94.).

42. Ústavní soud ve své judikatuře taktéž klade na obecné soudy v případě vazby útekové a jejího prodlužování vysoké nároky na zjišťování konkrétních okolností, na nichž se obava z útěku či skrývání se obviněného zakládá, které musí být konkrétně uvedeny v odůvodnění rozhodnutí [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 3533/16 ze dne 17. 1. 2017 (N 13/84 SbNU 159) či nález sp. zn. I. ÚS 432/01 ze dne 17. 1. 2002 (N 8/25 SbNU 55)], resp. musí z něj být alespoň seznatelné [nález sp. zn. I. ÚS 2876/15 ze dne 9. 12. 2015 (N 210/79 SbNU 399)] a musí reagovat na dosavadní procesní vývoj [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 217/15 ze dne 4. 5. 2015 (N 85/77 SbNU 247), nález sp. zn. I. ÚS 3109/13 ze dne 18. 3. 2014 (N 37/72 SbNU 419) či nález sp. zn. II. ÚS 2086/14 ze dne 16. 9. 2014 (N 170/74 SbNU 469)]. Cizí státní občanství nemůže samo o sobě bez dalšího být důvodem vazby útekové [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 645/99 ze dne 21. 6. 2000 (N 94/18 SbNU 321)], stejně jako jím nikdy nemůže být využití procesních práv [srov. např. nález sp. zn. III. ÚS 188/99 ze dne 4. 11. 1999 (N 156/16 SbNU 157)]. Existence vazebního důvodu však nemusí být dovozena jen z konkrétního minulého jednání obviněného směřující k jeho naplnění, ale může vyplývat i z objektivní konstelace okolností [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 62/96 ze dne 12. 9. 1996 (N 74/6 SbNU 27)], přičemž je třeba přihlédnout i k reálným možnostem obviněného uprchnout či se skrývat (srov. např. ŠÁMAL, P.; MUSIL, J.; KUČHTA, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 278).

43. Hrozba vysokého trestu musí být konkrétní, tedy individuální okolnosti daného případu musí v případě uznání viny indikovat uložení vysoké konkrétní výměry trestu odnětí svobody [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 980/14 ze dne 18. 6. 2014 (N 125/73 SbNU 887), shodně i např. HANUŠ, L. Hrozba vysokého trestu v kontextu útěkové vazby. In: Právní rozhledy, rok 2004, č. 11, s. 433 a násl.], reálná a aktuální [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 356/16 ze dne 17. 3. 2016 (N 46/80 SbNU 561)]. Musí se tedy jednat o tzv. pozitivní podezření, tj. podložené v každém jednotlivém případě u konkrétního obviněného, nikoliv o podezření povšechné, plynoucí toliko z vysoké horní hranice trestní sazby [srov. např. GALOVCOVÁ, Ingrid. Vazba v trestním řízení. Praha: Leges, 2020, část 3.2.1, citováno dle: ASPI (právní informační systém); stejně již SOLNAŘ, V. Učebnice trestního řízení. Praha: Melantrich, 1946, s. 89].

44. V případě prodlužování vazby útěkové se nesmí jednat o jediný důvod [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 2665/13 ze dne 12. 12. 2013 (N 217/71 SbNU 545)], přičemž vždy musí být okolnosti zakládající tento vazební důvod váženy proti okolnostem svědčícím v neprospěch vazby [srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 1694/14 ze dne 28. 7. 2014 (N 146/74 SbNU 241) či nález sp. zn. III. ÚS 566/03 ze dne 1. 4. 2004 (N 48/33 SbNU 3)]. Nepravomocný rozsudek odsuzující k vysokému trestu je okolností podstatně zvyšující riziko útěku [srov. nález sp. zn. I. ÚS 185/14 ze dne 10. 4. 2014 (N 56/73 SbNU 119)]. V úvahu je třeba rovněž brát vývoj důkazní situace, tedy zda nově zjišťované skutečnosti posilují podezření proti obviněnému [srov. např. VICHEREK, R. Důvody vazby. In: Trestní právo, rok 2012, č. 9, část 2. b., citováno dle: ASPI (právní informační systém)].

45. Ústavní soud tedy shrnuje, že nutnou podmínkou prodloužení vazby útěkové je silící podezření, že se obviněný trestného činu skutečně dopustil, k němuž musí přistupovat konkrétní okolnosti reálně odůvodňující obavu, že by obviněný mohl uprchnout či se skrývat, které převažují nad okolnostmi svědčícími proti tomuto závěru. Takovouto okolností může být hrozba uložení vysokého trestu, avšak tato hrozba jednak sama o sobě jako důvod pro prodloužení vazby nepostačuje, ale musí k ní přistupovat ještě další okolnosti vyplývající z pečlivého zjišťování subjektivních dispozic, jakož i objektivní konstelace možnosti obviněného hrozbu realizovat, a jednak musí být hrozba vysokého trestu individualizována. Individualizace hrozby znamená, že obviněný není pouze ohrožen trestní sazbou s vysokou horní hranicí trestu odnětí svobody, ale že konkrétní výměra, v níž by obviněnému byl uložen trest odnětí svobody, byl-li by hypoteticky uznán vinným v době rozhodování o vazbě, by při předběžném vyhodnocení zatím zjištěných okolností relevantních pro ukládání trestu představovala zhruba osm let.

46. Z toho taktéž plyne, že s rostoucí výměrou trestu nad hranici zhruba osmi let roste i obecná obava z motivace potenciálně odsouzeného k takovému trestu se jeho výkonu vyhnout, vedle níž postačí i takové další okolnosti, které by při ohrožení výměrou zhruba osmi let nepostačovaly. I při hrozbě výjimečného trestu jde však stále pouze o obecnou obavu, která sama o sobě k prodloužení vazby útěkové nepostačuje.

VI.

Aplikace obecných východisek na případ stěžovatele

47. Vztáhne-li Ústavní soud shora uvedená východiska na nynější stěžovatelovu věc, pak musí konstatovat, že napadená rozhodnutí obecných soudů jen těsně dosáhla hranice ústavní konformity. V odůvodnění napadených rozhodnutí obecné soudy podezření proti stěžovateli výslovně zdůvodnily toliko podaným vysvětlením a následně částečnou výpovědí svědka H. a výpovědí jeho manželky, důvod útěkové vazby pak pouze hrozbou vysokého trestu; nemožnost nahrazení vazby jiným institutem taktéž vysokým hrozícím trestem, údajnou absencí pracovního zázemí, trestní minulostí stěžovatele a nemožností zajistit kontrolu vazby elektronickým monitoringem. Okolnostmi svědčícími proti prodloužení vazby se pak obecné soudy explicitně nezabývaly vůbec.

48. Pokud by Ústavní soud měl brát v potaz pouze výslovný obsah odůvodnění napadených rozhodnutí, tato by z hlediska shora uvedených požadavků nemohla v testu ústavnosti obstát. Prodloužení vazby útěkové nesmí být odůvodněno toliko hrozbou vysokého trestu, orgány rozhodující o vazbě nemohou zůstat slepé k důvodům svědčícím proti jejímu uvalení či prodloužení a napadené usnesení okresního soudu obsahuje některé nikoliv nepodstatné skutečnosti, které jsou vzájemně v logickém rozporu, jak na to upozorňuje stěžovatel (např. v bodě 3. je *expresis verbis* uvedeno, že stěžovatel by v případě propuštění z vazby bydlel s přítelkyní, v bodě 22. pak, že stěžovatel partnerský vztah neudává; stejně tak v bodech 3. a 22. stojí, že stěžovatel je zaměstnán; avšak hned v bodě 23. okresní soud uvádí, že u něj absentuje pracovní zázemí), nebo které jsou v logickém rozporu s obsahem spisového materiálu (tvrzení okresního soudu v bodě 21., že ve stromech, do nichž měli údajně spoluobvinění zastřelovat vražednou zbraň, jsou projektily, byť doposud zkoumaný projektil nevyšel z vražedné zbraně, přičemž z balistického odborného vyjádření vyplývá jednoznačně, že kromě tohoto projektilu se ve stromech žádná další střela nenachází).

49. Jak však bylo připomenuto již výše v bodě 42., důvody pro vzetí do vazby či její prodloužení musí být z vazebních rozhodnutí alespoň seznatelné, resp. musí být možnost je z textu rozhodnutí alespoň dovodit (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 2876/15 ze dne 9. 12. 2015 (N 210/79 SbNU 399), bod 18.). V nynější věci se obecné soudy, především okresní soud s ohledem na to, že rozhodoval v prvním stupni, zabývaly podstatně širším okruhem skutečností, které v odůvodnění svých rozhodnutí v narativní části uvedly, než které výslovně zmínily přímo při úvahách o naplnění předpokladů prodloužení vazby, a měly k dispozici i aktuální kopii vyšetřovacího spisu, z něhož vycházely. Ačkoliv Ústavní soud v nynější věci neprováděl samostatně dokazování, tyto další skutečnosti od obecných soudů převzal a posouzení ústavní konformity napadených rozhodnutí provedl s jejich zohledněním, k čemuž si, jak výše uvedeno, vyžádal rovněž stejnou kopii vyšetřovacího spisu, s níž pracovaly i obecné soudy.

50. Než Ústavní soud přikročí k zodpovězení obou shora vymezených otázek v parametrech nynější věci, považuje za vhodné se nejprve obecně zabývat podmínkami pro prodloužení vazby v nynější věci. Stěžovatel nerozporuje, a i obsah napadených rozhodnutí a trestního spisu to potvrzuje, že proti stěžovateli bylo řádně zahájeno trestní stíhání, jakož i že stěžovatel se v době vydání napadeného usnesení okresního soudu

nacházel ve vazbě na základě zákonného rozhodnutí o vzetí do vazby, na něž navazovalo zákonné rozhodnutí o ponechání ve vazbě a že k jeho vydání došlo ve lhůtě stanovené § 72 trestního řádu na základě řádného procesního návrhu. Těmito podmínkami pro trvání vazby se tedy Ústavní soud dále zabývat nebude.

51. Stěžovatel rozporuje existenci důvodného podezření, že předmětný skutek spáchal, neboť svědek H. je nevěrohodný, a současně namítá, že skutečnosti zjištěné v dosavadním průběhu přípravného řízení svědčí v jeho prospěch a jakékoliv podezření zeslabují. Obecné soudy podezření proti stěžovateli založily na verzi svědka H. a částečně i jeho manželky (viz výše bod 6.). Bez ohledu na problematiku procesní použitelnosti konceptu protokolu o neukončeném výslechu tohoto svědka, k níž se Ústavní soud vyjádří níže, je obsah jeho vysvětlení, resp. částečné výpovědi, nepochybně usvědčujícím důkazem. Stejně tak nelze bezesporu na svědka H. pohlížet jakožto na osobu zcela věrohodnou, čehož si však obecné soudy jsou dobře vědomy a tuto skutečnost ve svých rozhodnutích reflektují, přičemž tato skutečnost na druhou stranu sama o sobě nevede nutně k závěru, že vysvětlení, resp. výpověď tohoto svědka musí automaticky být nepravdivá. Opomenout nelze ani to, že část svědkem uváděných skutečností, zejména o údajném zástřelu vražedné zbraně na stromech v okolí autoservisu „UP“ byla dalším průběhem vyšetřování předběžně vyloučena, jak na to správně poukazuje stěžovatel, ovšem stejně tak obecné soudy správně poukázaly na to, že naopak celá řada skutečností o průběhu spáchání činu a následných dějů, kterou svědek uvedl, korespondovala s dosavadními zjištěními orgánů činných v trestním řízení, která svědkovi nemohla být známa.

52. Je tedy zřejmé, že výpověď svědka H. nelze *en bloc* potvrdit ani zavrhnout a její prověření bude zajisté předmětem dalšího vývoje přípravného řízení. Jak Ústavní soud uvedl již výše v bodě 34., zásadně mu nepřísluší zasahovat do dokazování ve vazebních věcech. Jistě však není ze strany obecných soudů porušením stěžovatelových práv na soudní ochranu či na obhajobu ani jeho osobní svobody, pokud ji obecné soudy na základě dosavadních výsledků přípravného řízení a v mezích volného hodnocení důkazů se samozřejmou výhradou změny důkazní situace a s přihlédnutím k okolnostem zpochybňujícím věrohodnost svědka vyhodnotily jako usvědčující důkaz. Ani rozpor v obsahu výpovědi s jinými důkazy ohledně zástřelu vražedné zbraně nepředstavuje tak extrémní rozpor, který by Ústavní soud opravňoval k zásahu, ale toliko dílčí rozpor, který budou obecné soudy muset dále hodnotit ve vztahu k dalším skutkovým zjištěním.

53. Obdobně to platí pro výpověď manželky svědka H. (srov. bod 10. napadeného usnesení okresního soudu), která vypověděla nejen to, že ji spoluobviněný P. měl zavést na místo nálezu mrtvolky, o němž jí sdělil, že je znal z minulosti, neboť si tam vozil holky, ale rovněž i to, že nabyla dojmu, že spoluobviněný P. ve spolupráci se stěžovatelem následně v průběhu prvotního prověření fingoval krádež motorového vozidla, ohledně něž panovalo podezření, že jím mohlo být tělo poškozeného převezeno z místa činu na místo, kde bylo následně zapáleno. I věrohodnost této svědkyně může být ovlivněna jejími vztahy ke svědkovi a spoluobviněnému P., avšak hodnocení této věrohodnosti je úkolem obecných soudů a stěžovatel nezpochybnil, že tento úkol obecné soudy splnily. Obsah této výpovědi rovněž svědčí v neprospěch stěžovatele, byť představuje toliko důkaz nepřímý.

54. Okresní soud měl rovněž k dispozici výsledek opětovného vyhodnocení identikitu o pohybu osob v okolí nálezů mrtvého těla poškozeného v den jeho smrti, jímž byla zjištěna shoda s fotografiemi stěžovatele a spoluobviněného P. O tom, že i z této skutečnosti okresní soud vycházel, svědčí mimo jiné již to, že stěžovatel proti ní ve své ústavní stížnosti brojí. Ústavní soud na tomto místě konstatuje, že závěr o shodě mezi identikity a fotografiemi stěžovatele a spoluobviněného P. nepředstavuje extrémní rozpor mezi provedeným dokazováním a zjištěným skutkovým stavem, který by opravňoval Ústavní soud ke kasacímu zásahu (k tomu detailněji viz níže). Obecné soudy tedy nepochybily, pokud i tuto skutečnost vyhodnotily jako posilující podezření proti stěžovateli.

55. Za těchto okolností, kdy proti stěžovateli svědčí výpověď svědka H. (byť s výhradou jejího dalšího prověřování), výpověď manželky tohoto svědka a identikit ze dne úmrtí poškozeného, se Ústavnímu soudu závěr, že proti stěžovateli je dáno důvodné podezření, že se předmětného skutku dopustil a že tento skutek byl trestným činem vraždy, nejeví z ústavněprávního hlediska jako nedostatečný či nepodložený. Podmínka trvajících, resp. zesilujících podezření v průběhu vyšetřování tak v nynější věci splněna byla.

56. Nyní Ústavní soud pokročí k odpovědi na obě shora vytyčené otázky:

a) K důkazní přípustnosti konceptu protokolu o neukončeném výslechu svědka ve vazebním zasedání

57. Jádrem stěžovatelovy námitky proti důkaznímu použití konceptu protokolu o neukončeném výslechu svědka H. krajským soudem je jeho tvrzení, že takový důkaz je procesně neupotřebitelný. Jak však vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení okresního soudu i z časové souslednosti, okresní soud vycházel toliko z úředního záznamu o podaném vysvětlení svědka H. dle § 158 odst. 3 písm. a) trestního řádu, neboť v době jeho rozhodování ještě tato osoba jako svědek vyslechnuta nebyla, protože její výslech byl zahájen až dne 18. 5. 2022 a po přerušení byl dokončen až v červnu letošního roku. Jakkoliv je s vážným podivem, že policejní orgán nezabránil, aby tento svědek svévolně přerušil svůj výslech, a nadto ještě dopustil, že videozáznam z tohoto výslechu byl zničen nebo ztracen, z hlediska formálně materiální povahy důkazu je významné pouze to, že okresní soud rozhodoval na základě podaného vysvětlení, což stěžovatel v ústavní stížnosti nezpochybnil co do obsahu ani procesních podmínek a že krajský soud již pouze v rámci rozhodování o stížnosti proti usnesení o ponechání stěžovatele ve vazbě ověřil soulad předmětného úředního záznamu o podaném vysvětlení s jediným tou dobou dostupným zachycením podstatné části jeho výslechu, k němuž mezi vydáním napadeného usnesení okresního soudu a napadeného usnesení krajského soudu došlo.

58. Výslech svědka H. se přitom dne 18. 5. 2022 skutečně konal, a to za přítomnosti stěžovatelova obhájce, resp. jeho substituta, přičemž po několika hodinách byl výslech předčasně ukončen ve fázi otázek obhájců. S odstupem cca měsíce (tj. již po vydání napadeného usnesení krajského soudu) pak bylo ve výslechu pokračováno otázkami obhajoby a následně byl výslech řádně ukončen včetně podepsání protokolu všemi zúčastněnými. Stěžovatel netvrdí ani neprokazuje, že by obsah konceptu protokolu o tomto neukončeném výslechu neodpovídal realitě, ani to, že by při následném dokončení

výslechu vyšly najevo skutečnosti, které by předchozí průběh výslechu zpochybnily či postavily do odlišného světla. Jak přitom konstatoval krajský soud v bodě 15. napadeného usnesení, obsah výslechu svědka H. v podstatě potvrdil obsah jeho dřívějšího podaného vysvětlení.

59. Ústavní soud tedy shrnuje, že koncept protokolu o neukončeném výslechu byl použit pouze krajským soudem, nikoliv i soudem okresním jako soudem rozhodujícím v prvním stupni, a to výhradně za účelem porovnání s obsahem úředního záznamu o dřívějším podaném vysvětlení svědkem. Autenticita obsahu tohoto konceptu protokolu přitom nebyla stěžovatelem zpochybněna, deficit kontradiktornosti, který vznikl při přerušení výslechu, byl následně zhojen při jeho pokračování, a ani to nevedlo k podstatné změně důkazní hodnoty této svědecké výpovědi. Za těchto okolností Ústavní soud konstatuje, že krajský soud z ústavněprávního hlediska nepochybil, když při formálně materiálním posouzení důkazu konceptem protokolu o neukončeném výslechu svědka dospěl k závěru, že obsah tohoto konceptu může být použit jako podklad pro své rozhodnutí.

60. Na první shora položenou otázku tedy Ústavní soud odpovídá, že i koncept protokolu o neukončeném výslechu může ve formálně materiálním pojetí důkazu obstát, jestliže byl tento výslech řádně dokončen při plné garanci práv obhajoby a zachování kontradiktornosti výslechu, obhajobě bylo umožněno namítat nesoulad konceptu protokolu se skutečným průběhem výslechu, a nic z toho nevedlo k relevantnímu zpochybnění jeho obsahu.

61. Nyní Ústavní soud zodpoví druhou shora položenou otázku.

b) K hrozbě vysokého trestu jako důvodu vazby útěkové

62. Jak již bylo uvedeno výše v bodě 48., okresní soud skutečně výslovně v odůvodnění napadeného usnesení jako důvod obavy ze stěžovatelova útěku uvádí skutečnost, že je ohrožen vysokou trestní sazbou v rozmezí 12 až 20 let, přičemž vzhledem k tomu, že by mu byl v případě odsouzení ukládán souhrnný trest, okresní soud neočekává, že by se výměra pohybovala na samé spodní hranici trestní sazby. Tento důvod by k prodloužení vazby v konfrontaci se shora zrekapitulovanými obecnými východiskami sám o sobě neobstál. Ústavní soud ovšem musel zvážit i všechny další skutečnosti, jimiž obecné soudy při rozhodování o vazbě disponovaly a které jsou z jejich rozhodnutí a spisového materiálu, s nímž pracovaly, seznatelné.

63. Je nezbytné vyjít z toho, že stěžovatel by v případě svého hypotetického odsouzení (které Ústavní soud jakýmkoliv způsobem nepředjímá) na podkladě dosud obecnými soudy učiněných skutkových zjištění byl očividně ohrožen velmi vysokou výměrou trestu. I kdyby stěžovateli byl eventuálně ukládán souhrnný trest, do něž by se mu započítala již vykonaná část trestu za sbíhající se trestný čin a dosavadní délka vazby, stále by se trest, který by mu zbývalo vykonat, pohyboval vysoko nad hranicí osmi let, neboť polovinu trestní sazby dle § 140 odst. 2 trestního zákoníku představuje šestnáct let a jedinou dosud zjevnou polehčující okolností by v případě stěžovatele představoval značný časový odstup od spáchání činu; přitěžoval by mu naopak organizovaný charakter trestného činu, jakož i souběh dvou trestných činů.

64. Dle skutkových zjištění obecných soudů je zřejmé, že čin, z něž je stěžovatel obviněn, odpovídá typově velmi nebezpečnému gangsterskému způsobu chladnokrevně provedené, předem promyšlené nájemné vraždy, *de facto* popravky. To soudy při rozhodování o prodloužení vazby zcela nepochybně vzaly v úvahu.

65. Ústavní soud znovu opakuje, že žádným způsobem nepředznamenává další vývoj řízení ani další vazební rozhodnutí, či dokonce rozhodnutí ve věci samé, neboť ve věci dosud nebylo ukončeno ani přípravné řízení, natož hlavní líčení. Tyto úvahy činí toliko hypoteticky při rekonstrukci relevantních okolností, na nichž obecné soudy založily svůj závěr o tom, že stěžovatel je ohrožen ve smyslu § 67 písm. a) trestního řádu vysokým trestem. Jak uvedeno výše, ačkoliv s výší výměry nad hranici přibližně osmi let roste i obecná obava z útěku či skrývání se před takovým trestem, sama o sobě taková obecná obava k naplnění důvodu vazby útekové nepostačuje.

66. Obecné soudy ovšem nad její rámec zjistily – ačkoliv to chybně nepromítly do argumentační části odůvodnění svých napadených rozhodnutí – i další okolnosti, které svědčí pro obavu ze stěžovatelova útěku, resp. vzhledem k okolnostem spíše k tomu, že by se skrýval. V prvé řadě obecné soudy zjistily z obsáhlých vysvětlení a následně výslechů svědků, že stěžovatel i oba jeho spoluobvinění jsou napojeni na lokální dosti rozvětvené prostředí kriminálně závadových osob v relativně odlehle části republiky, které se dopouští různorodé trestné činnosti, včetně násilné, a které mají přístup k nelegálním zbraním a dalším předmětům, včetně např. falešných policejních průkazů, z nichž jedním údajně měl disponovat i poškozený, který byl napojen na stejné prostředí a který jej měl využívat při údajných společných nelegálních aktivitách se stěžovatelem a spoluobviněným P.

67. Stejně tak byly zjištěny kontakty této skupiny na Policii ČR, a to včetně indicií, že někteří její příslušníci měli v minulosti intervenovat ve prospěch spoluobviněných a při domovních prohlídkách byly zajištěny i některé informace uniklé z vyšetřovacích spisů.

68. Tato skupina rovněž měla dle provedených odposlechů, které zmiňuje okresní soud v bodě 11., zjišťovat údaje o pobytu svědka H. a jeho manželky, do čehož měl být zapojen i spoluobviněný P., a také měly být předány informace o průběhu výslechů dalším kriminálně závadovým osobám, které údajně mají mít zájem na umlčení svědka H. Je tedy zřejmé, že prostředí, v němž se stěžovatel pohybuje a do něž je aktivně zapojen, disponuje prostředky k utajení identity, zajištění útěku do ciziny či úkrytu v méně dostupných oblastech regionu, kde toto prostředí operuje, a že již byly zaznamenány indikátory zájmu o průběh a možné ovlivnění trestního stíhání ve stěžovatelův prospěch, čili že prostředí, do něž stěžovatel patří, se se současným směrem vývoje trestního stíhání proti němu a jeho spoluobviněným nesmíruje a stěžovatel má reálnou možnost toho využít ke svému útěku do zahraničí či skrývání se.

69. Co se týče stěžovatelovy osobnosti a jeho osobních poměrů, tento je aktuálně ve zkušební době podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, z něž několik let odpykal, je zaměstnán od 1. 6. 2020 jako přijímací technik ve společnosti AH, má partnerský vztah, před vzetím do vazby bydlel se synem, jeho přítelkyní a dalšími

příbuznými, plní vyživovací povinnost vůči dalším dvěma dětem a splácí hypoteční úvěr. Stěžovatel tedy před svým vzetím do vazby na svobodě pobýval necelé dva roky od posledního pobytu v trestu odnětí svobody, během nichž si zajistil pracovní a rodinné zázemí. Předtím vykonával různé práce pro různé jiné zaměstnavatele, např. tzv. vyhazovače v zábavních podnicích, zřízence pohřební služby pro zvířata atd. Stěžovatel tedy nelpí na stejném zaměstnání či vztazích a nebuduje kariéru, jejíž opuštění by zhatilo mnohaleté úsilí či i jen znemožnilo či ztížilo získat alespoň stejně lukrativní zaměstnání.

70. Připomenout je třeba i mimořádně závažný gangsterský způsob spáchání činu, z něžž je stěžovatel obviněn, jakož i fakt, že poškozeným byl blízký přítel stěžovatele a spoluobviněného P. a že již v minulosti za násilnou trestnou činnost byl trestán. Jakkoliv závěr o vině stěžovatele Ústavní soud žádným způsobem nepředjímá, skutková zjištění odůvodňující podezření proti němu nasvědčují jeho chladnokrevnosti a posilují obavu, že stěžovatel nebude ochoten se pro případ svého odsouzení jednoduše hrozícímu trestu podrobit.

71. Z těchto okolností plyne, že byť stěžovatel svým vlastním chováním nezavdal konkrétní podezření, že již vyvinul úsilí k útěku či skrývání se či že by se k tomu již bezprostředně chystal, objektivní konstelace okolností svědčí pro závěr, že je zde reálná hrozba využití kontaktů v lokálním podsvětí za účelem odvrácení velmi vysokého potenciálně hrozícího trestu, což je zcela ve stěžovatelových možnostech.

72. Jedinou neopomenutelnou skutečnost svědčící v neprospěch obavy, že by stěžovatel uprchl či se skrýval, představuje jeho momentálně stabilní pracovní zázemí a finanční i rodinné závazky. Tato okolnost ovšem vše výše uvedené nepřeváží. Hrozba citelného trestu v kombinaci s dosažitelností možností, které podsvětí nabízí za účelem jejího odvrácení ve spojení s životní flexibilitou stěžovatele, zakládají důvodnou obavu, že v případě volby neupřednostní rodinu, placení hypotéky a vyživovací povinnosti před vidinou vyhnutí se potenciálně velmi dlouhému trestu odnětí svobody. Veřejný zájem na zajištění stěžovatelovy účasti na trestním řízení zde tedy je tak silný, že i při respektu ke stěžovatelově presumpci nevinu a důvodům proti potřebě trvání vazby převažuje nad zájmem na ochraně stěžovatelova soukromého a rodinného života.

73. S ohledem na shora uvedená východiska se pak obecné soudy měly výslovně zabývat i délkou trvání stěžovatelovy vazby, neboť již v důsledku samotného plynutí času může dojít k převážení důvodů proti trvání vazby nad důvody pro, i kdyby v mezidobí nedošlo k žádné změně v relevantních zjištěních. V době vydání napadených rozhodnutí činila délka stěžovatelova pobytu ve vazbě necelých pět měsíců, což ještě nepředstavuje dobu výrazně dlouhou, která by již kvůli své délce mohla na věci něco změnit. Vývoj vyšetřování přitom v průběhu této doby pokročil a podezření proti stěžovateli s procesně použitelnými výpověďmi svědků H. a opětovným vyhodnocením identikitu zesílilo.

74. Ani ohledně možnosti nahrazení vazby mírnějšími instituty obecné soudy nepochybily, byť i v tomto ohledu je odůvodnění napadených rozhodnutí velmi stručné. Jakkoliv stěžovateli nelze klást k tíži, že neexistuje aktuálně z důvodu na straně státu možnost nahradit vazbu s využitím tzv. elektronického monitoringu, žádná z možností, kterou trestní řád nabízí, nepředstavuje dostatečnou záruku, že stěžovatel neuprchne či se nebude skrývat, protože následky hypotetického porušení kteréhokoliv z nich by pro něj

nebyly dostatečně citelné. Nelze si nevšimnout, že nabídnutá peněžitá záruka ve výši 200 000 Kč odpovídá částce, kterou měl údajně stěžovatel inkasovat za svůj podíl na předmětném skutku, a tedy při existenci stěžovatelových legálních příjmů by její ztráta pro stěžovatele nemusela představovat dostatečně odrazující majetkový dopad.

75. Na druhou otázku Ústavní soud v souladu se shora vytyčenými východisky odpovídá, že hrozba vysokým trestem sama o sobě nemůže představovat důvod k prodloužení vazby útěkové, ovšem v nynějším případě stěžovatel není ohrožen vysokým trestem abstraktně, ale konkrétně mu v případě odsouzení hrozí, že bude muset vykonat trest odnětí svobody v délce cca 12 let, přičemž vedle této skutečnosti hrozbu útěku či skrývání se zapříčiňuje rovněž objektivní konstelace okolností a reálná možnost stěžovatele uprchnout či se skrývat díky svému napojení na regionální kriminální podsvětí a nedostatečná pevnost vazeb, které jej váží k místu jeho bydliště.

VII.

K dalším stěžovatelovým námitkám

76. Ostatní stěžovatelovy námitky Ústavní soud nevyhodnotil ani jako potenciálně způsobilé odůvodnit závěr o porušení jeho ústavně zaručených základních práv či svobod. Konkrétně k nim Ústavní soud uvádí následující:

77. Námitky 1) a 2) vypořádal Ústavní soud již výše v části VI. tohoto nálezu. Dal stěžovateli za pravdu v tom, že některé údaje uvedené v odůvodnění napadeného usnesení okresního soudu jsou chybné a odporují buď vzájemně jeden druhému, nebo provedenému dokazování, nicméně shora rovněž vysvětlil, že tyto nesrovnalosti mají buď jen dílčí charakter (údajné zastřelování zbraně v okolí autoservisu „UP“) a při důsledném zohlednění všech skutkových okolností, z nichž vycházely i obecné soudy, nejsou způsobilé vyvrátit obsah výpovědi svědka H. jako celek, nebo by i zohlednění správných údajů nevedlo k jinému rozhodnutí ve věci samé (partnerský status stěžovatele a pracovní zázemí).

78. Námitka 3) rovněž postrádá relevanci. Skutečnost, že se stěžovatel o existenci identikitu dozvěděl až z napadeného usnesení okresního soudu, je zcela nepodstatná. Znovuvyhodnocení identikitu, stejně jako jeho prvotní vyhodnocení, je procesní úkon policejního orgánu, který je objektivně zachycen ve spise založením vyhotovení identikitu a fotografie zájmové osoby. Až tyto listiny jsou důkazním prostředkem, který lze použít před soudem, a proto samotné vyhodnocení identikitu nelze považovat za vyšetřovací úkon ve smyslu § 165 odst. 2 trestního řádu, o němž by musela být obhajoba vyrozumívána a u něž by sám stěžovatel či jeho obhájce měli právo být přítomni. Za takový úkon totiž nelze automaticky považovat kterýkoliv úkon, který je při vyšetřování prováděn [srov. k tomu např. ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2145; či FENYK, J.; DRAŠTÍK, A. a kol. Trestní řád. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2017, k § 165, citováno dle: ASPI (právní informační systém), bod 4.]. Ve spisu je pak vložení identikitu zdůvodněno tím, že byl sice opatřen již při původním prověřování z roku 2011, ovšem byl administrativním pochybením vložen toliko do aplikace ETR, nikoliv rovněž ve fyzické podobě do spisu.

79. Za námitku dosahující ústavněprávní intenzity v žádném případě nelze považovat ani stěžovatelovy výhrady ohledně některých rozdílů mezi identikitem a jeho fotografií. Závěr o jejich shodě se nijak nevymyká mezím volného hodnocení důkazů, přičemž v kriminalistické praxi není nic mimořádného na tom, že identikit, který vzniká jen na základě paměťové stopy svědka, se neztotožňuje s realitou ve všech markantech. Odhlédnout nelze ani od toho, že identikit stěžovatele nestojí osamoceně, ale že stejným způsobem byl proveden identikit i spoluobviněného P.

80. Stěžovateli je však třeba dát za pravdu v tom, že okolnosti vzniku identikitu a jeho nezařazení do spisu ve fyzické podobě budou muset být v dalším průběhu řízení pečlivě objasněny. Přestože od pořízení obou identikitů uplynula již delší doba, nijak to samo o sobě nezpůsobuje důkazní nepřípustnost či nepoužitelnost předmětných identikitů, Ústavní soud v této souvislosti pouze poukazuje na skutečnost, že v dalším průběhu řízení bude pro zesílení či zeslabení podezření proti stěžovateli nezbytně nutné se okolnostmi vzniku těchto identikitů zabývat, zejména vyslechnout k nim osobu, podle jejíhož popisu měly být vytvořeny.

81. Ani námitka 6) nemohla výrok tohoto nálezu zvrátit. Ačkoliv se obecné soudy vývojem od posledního vazebního rozhodnutí nevěnovaly v odůvodnění svých napadených rozhodnutí výslovně, z jejich obsahu je zřejmé, že nové skutečnosti zjištěné v dalším průběhu trestního řízení neignorovaly, ale naopak je zohledňovaly. Došlo tak např. k vyžádání aktuálního spisového materiálu, krajský soud si rovněž opatřil již shora důkladně rozebíraný koncept protokolu o neukončeném výslechu svědka H. a okresní soud se seznámil s opětovným vyhodnocením identikitu, což obojí podpořilo stěžovatelovo důvodné podezření, proti čemuž ostatně stěžovatel přímo brojil ve své ústavní stížnosti. Okresní soud se rovněž zaměřil na rychlost probíhajícího dokazování a v mezidobí provedené svědecké výslechy (srov. body 2. a 12. napadeného usnesení okresního soudu). Obecným soudům tedy nelze vytknout, že by se nezabývaly tím, co přinesl vývoj vyšetřování od posledního vazebního rozhodnutí ohledně potvrzení či rozptýlení podezření proti stěžovateli, přičemž stěžovatel ani sám netvrdí, že by k významným novým okolnostem došlo v jeho osobní sféře či ohledně dalších jiných okolností, které jsou relevantní pro posouzení důvodnosti obavy z jeho útěku či skrývání se.

VIII. Závěr

82. Nosné právní závěry tohoto nálezu, které jsou ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy závazné pro všechny, jsou vyjádřeny v bodech 32. až 34., 45., 46., 60. a 75. tohoto nálezu.

83. Ústavní soud ještě znovu opakuje, že tímto nálezem nijak nepředznamenává ani další důkazní vývoj ve stěžovatelově věci, natož rozhodnutí ve věci samé. Na stěžovatele se stále vztahuje presumpce nevinny a orgány činné v trestním řízení jsou i v dalším průběhu řízení vázány povinností objasnit skutkový stav bez všech důvodných pochybností v rozsahu nutném pro rozhodnutí ve věci samé a všechny skutkové okolnosti

zjišťovat a vyhodnocovat se stejnou pečlivostí, ať už vyznívají ve stěžovatelův prospěch, či naopak v jeho neprospěch.

84. Protože Ústavní soud neshledal ústavní stížnost zjevně neopodstatněnou, ale zároveň ji neshledal ani důvodnou, neboť napadenými rozhodnutími obecných soudů k porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatele nedošlo, rozhodl o návrhu mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků dle ustanovení § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu tak, že ústavní stížnost zamítl.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 20. září 2022

David Uhlíř
předseda senátu

Právní věty:

I. Dokazování při rozhodování o vazbě se ani s přihlédnutím k poněkud modifikovanému rozsahu požadavků na procesní formu a dosud neukončenému procesu nijak nevymyká základním zásadám dokazování, které obecně platí v trestním řízení.

II. To znamená, že s výjimkou zákonem předvídaných situací a zcela flagrantních neodstranitelných extrémních případů porušení práva na soudní ochranu či na obhajobu neexistuje pevně daná směrnice určitých právních následků jednotlivých kategorií vad (nepřípustnost, absolutní či relativní neúčinnost). Případné procesní vady, jimiž je důkaz stížen, musí tedy příslušný orgán posuzovat samostatně a individuálně v jedinečném relevantním kontextu z hlediska významu vady na spolehlivost důkazního prostředku a pravdivost samotného důkazu na jedné straně a na možnost uplatnění práva na obhajobu obviněného na straně druhé, včetně možnosti vadu zhojit. Tomu odpovídá i možnost Ústavního soudu proti procesu dokazování a jeho výsledkům při rozhodování o vazbě zasahovat, která je zde limitována ještě více než v případě dokazování ve věci samé v hlavním líčení.

III. Nutnou podmínkou prodloužení vazby útěkové je silící podezření, že se obviněný trestného činu skutečně dopustil, k němuž musí přistupovat konkrétní okolnosti reálně odůvodňující obavu, že by obviněný mohl uprchnout či se skrývat, které převažují nad okolnostmi svědčícími proti tomuto závěru. Takovouto okolností může být hrozba uložení vysokého trestu, avšak tato hrozba jednak sama o sobě jako důvod pro prodloužení vazby nepostačuje, ale musí k ní přistupovat ještě další okolnost či okolnosti a jednak musí být hrozba vysokého trestu individualizována. S rostoucí výměrou trestu roste i obecná obava motivace potenciálně odsouzeného k takovému trestu se jeho výkonu vyhnout, vedle níž postačí i takové další okolnosti, které by při ohrožení nižší výměrou nepostačovaly. I při hrozbě nejpřísnějšího trestu jde však stále pouze o obecnou obavu, která sama o sobě k prodloužení vazby útěkové nepostačuje.